

zések szerint — fák is nőttek a templomban. Baranyai István belpátfalvi remete szorgalmazására 1720-ban a pusztuló templomot ideiglenes tetővel látták el, majd 1745-ben helyreállították. Később, a 19. században csak kisebb javításokat végeztek a templom állagának biztosítására. Felszabadulásunk után népi államunk megkezdte a műemlékek helyreállítását. Így került sor 1953-ban a belpátfalvi román stílusban épült apátsági templom restaurálására is.

Gergelyffy könyve mindezt alapos részletességgel és tudományos hitelességgel írja le és mondanivalóját 30 szép fényképpel illusztrálja. E kis könyvecskét igen jól hasznosíthatják azok a TIT-előadók, akik a bükki ismeretterjesztő kirándulásokon a természeti szépségek bemutatása mellett nem feledkeznek meg a műemlékek ismertetéséről sem.

(F. Gy.)

BOROS ISTVÁN: *Herman Ottó — „örök útítársunk.” — Búvár. 1960. 5. évf. 2. sz. 67—68. p.*

A szerző cikkében méltatja megyénk kiemelkedő egyéniségének, hazánk nagy-olihisztorának, Herman Ottónak érdemeit. Bevezetőben életrajzi adatait ismerteti, majd azzal a példamutató munkássággal foglalkozik, mely a nagy természettudós életét betöltötte. Idézzük a szerző szavait: „Mint ahogy Lambrecht Kálmán sem csak kegyeleti aktust hajtott végre, midőn 1920-ban hatalmas Herman biográfiáját megírta, hanem az akkori „kurzussal” szembeni ellenállást, a szabadság s a haladás után való vágyakozás ébrentartásával akarta vele fokozni, úgy példájával, életének, küzdelmeinek felelevenítésével mi is elsősorban ifjúságunkat szeretnénk még nagyobb elhatározásokra, a szocializmus építése érdekében még lelkebbé mukára ösztökélni. Ebben a vonatkozásban Herman Ottó — úgy érezzük és hisszük — „örök útítársunk”, állandó mintaképünk lehet.”

RUZSICZKY ÉVA: *A grammatikus Kazinczy Ferenc. Születésének kétszázadik évfordulójára. — Magyar Nyelv. 1960. 56. évf. 1. sz. 11—12. p.*

A cikk nyolc szakaszban ad ismertetést Kazinczy grammatikai tevékenységéről. Többek között a következőket olvashatjuk: „Kazinczy elengedhetetlenül

fontosnak tartotta, hogy a tollforgatók — a szépirodalom művelői és a nyelvvel kapcsolatos különféle kérdéseknek boncolgatói egyaránt — grammatikailag iskoláztak legyenek, ismerjék a nyelv törvényeit, a nyelvtan szabályait. Az egykorú grammatikákról zömükben azt tartotta, hogy nem alkalmasak rá, hogy az irodalom művelőinek megfelelő nyelvi ismereteket nyújtsanak, vagy azért, mert tartalmilag nem voltak elég megbízhatók, vagy amiatt, hogy túlságosan szakmai nyelven voltak megírva.” Hasznos e cikk, hogy Kazinczy ilyenirányú munkájára reflektorfényt vetít, és felkelti a kései utódok figyelmét a nyelv-művelés emlékeinek ápolására.

FAZEKAS ISTVÁN

KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI TÁJÉKOZTATÓ. *Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat. Bp., 1960. április.*

Hazánk felszabadulásának 15. évfordulójára jelent meg a „Karszt- és barlangkutató tájékoztató” ünnepi száma, melyben több Borsod megyei témával foglalkozó cikket és tanulmányt találunk. Különösen kiemelkedő dr. Tarday Lajosnak Glinkáról, az aggteleki barlang első orosz leírójáról készített tanulmánya, melyben közli a Baradla-barlang 1806. évi orosz leírásának érdekesebb fejezeteit. Ugyancsak az aggteleki barlanggal foglalkozik Putz Gizella „Eddig és nem tovább” (Vass Imre nyomdokain a Baradlában) és dr. Jakucs László „Új kiéptített szakasszal bővül a Baradla” című írása. Horváth Sándor tanulmánya a bükki Nádasbérc agyapala-zsombolyáról ad tájékoztatást. Barlangkutatók körében igen hasznos Csók Rémonak „Kötél, kötélhágcsó” című írása. Kósa Attila az új barlangtérképeket ismerteti. Igen érdekes adatokat közöl Balázs Dénes „Magyar barlangok idegenforgalma 1950—59. évben” című cikkében. Megállapítja, hogy az elmúlt 10 év alatt 1,2 millió ember fordult meg a hazai barlangokban. Egy táblázatból az is kitűnik, hogy az aggteleki barlangban 422 555, a lillafüredi (István és Mésztfu) barlangokban 356 462 érdeklődő fordult meg. Miskolc —Tapolcán a barlangfürdő megnyitása után (május 23-tól december 15-ig terjedő időben) összesen 60 956 ember látogatta meg a Tavasbarlangot. A folyóirat további részében a barlangkutatás híreit és a társulati közleményeket olvashatunk.

(F. Gy.)